

at der i saa Henseende stiller sig Banffelligheder i veien, og det af mig fremsførte Forslag ikke vinder Thingets Bifald, skal jeg naturligvis ligesuldt — jeg gjentager det — have min fulde Opmærksomhed henvendt paa Almueskolevæsenets Udvikling — Noget, jeg anseer for min ligefremme Pligt, saalænge jeg forbliver i min nuværende Stilling, — men jeg maa da ogsaa bede vel lagt Mærke til, at Skylden for, at denne saa vigtige Sags Fremme ikke skeer paa den hurtigste og heldigste Maade, ikke maa søges alene hos mig.

Formanden: Afslutning af Forhandlingerne er begjært af følgende Medlemmer: Hammerich, Broberg, Jacobsen, Sonne, Lutain, Ploug, Hasselbalch, Mathiasen, C. Jensen, Tiemroth, Neefe, C. A. F. Christensen, Glahn, Kayser, Jochimsen og L. C. Larsen.

Ved den derefter stedfundne Afstemning blev Afslutningen af Forhandlingerne forkastet med 52 St. mod 34.

H. M. Petersen: Med Hensyn til det foreliggende, af den høitærede Underviisningsminister stillede Forslag, som nu er blevet temmelig udførligt behandlet, forekommer det mig, at det deler sig i 2 Dele. Der nævnes i Forslaget først en Departementschef. Hvorvidt en saadan Embedsmand i den ærede Ministers Contoir skulde være nødvendig, derpaa skal jeg ikke videre indlade mig, uagtet jeg ikke troer det, men jeg vil dertil sige, at jeg ikke har saa nøie Kjendskab dertil, som jeg kunde ønske; men, forsaavidt der er lagt særlig Vægt paa en Overtendireur for Borger- og Almueskolevæsenet, og, forsaavidt den høitærede Kultusminister derved bedst troer at fremme Almues- og Borgerkolevæsenets Lær, da troer jeg, at han forseiler sit Maal. Er det den høitærede Ministers oprigtige Villie, hvorom jeg ikke tvivler, at han, saalænge han beklæder sin Post som Kultusminister, vil søge at udvikle Almues- og Borgerkolevæsenet, saa var os behjælpelig med at faae Grundlovens § 96 til at træde ud i Livet, og lad da Skolevæsenet udvikle sig igjennem Communerne. Naar den ærede Minister siger, at han mangler Per-

soner og Kræfter i den heromhandlede Retning, saa troer jeg, at de ville faaes for en meget billigere Priis, naar det blev overladt Communerne at faae Indflydelse paa deres kommunale Embedsmænds Ansættelse. Naar Lærerne igjennem en saadan udvidet Frihed for Communerne bleve aflagte noget bedre, saa vilde Skolevæsenet udvikle sig af sig selv; det vilde udvikle sig paa en Maade, som er svarende til, hvad den ærede Minister selv i Motiverne til sit Forslag har yttret. Det er nemlig borte sagt, at den ærede Minister virkelig erkjender, at Skolerne trives bedst igjennem en local Udvikling, der stemmer overeens med Befolkningens forskelligartede Beseffenhed; men det forekommer mig at være klart, at de „forskelligartede Forholdigheder bedst maae kjendes af de forskelligartede Communer.“ Den ærede Minister argumenterer naturligvis der hen, at denne overordnede Directeur for Borger- og Almueskolevæsenet skulde samle alle de forskellige Materialier til et Hele; jeg tvivler imidlertid i den Grad paa Nytten af dette Forslag, at jeg maa stemme derimod. Der er hertil stillet et Underændringsforslag af det ærede Medlem for Aalborg Amts 3die Valgkreds (Jungersen), som jeg formoder først kommer til Afstemning, og herfor skal jeg stemme. Jeg kan ikke indsee, hvad det Regnestykke har at betyde, som er opstillet i Mindretallets Forslag, at $\frac{1}{4}$ af 12,000 Rd. er 3,000 Rd., — det er Noget, jeg veed iforveien, — men jeg kan ikke begribe, hvad det skal sige at stille 9000 Rd. i Udfigt til 3 kommende Aar, thi derved vilde vi saa være bundne; skulde der derimod være Tale om at bevilge en noget større Sum taar, skulde jeg snarere være tilbøjelig til at stemme derfor. Det forekommer mig, at man ved Mindretallets Forslag foregriber en kommende Rigsdags Bevillingsret, idet denne Sum er stillet i Udfigt og saa at sige halvt bevilget, naar Mindretallets Forslag bliver vedtaget.

Det er af en æret Rigsdagsmand for Sorø Amts 5te Valgkreds (Frølund) blevet udtalt, at Skolevæsenet manglede Beseffelse; jeg skulde snarere troe, at der er for megen Beseffelse, eller dog, at den nærværende Beseffelse ikke er af den Beseffenhed, den burde være. Hele Lærerstandens Lide under et Tryk, som vi bør